



N:o 18.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 15 November 1894.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

14. Årg.

Johann Strauss.

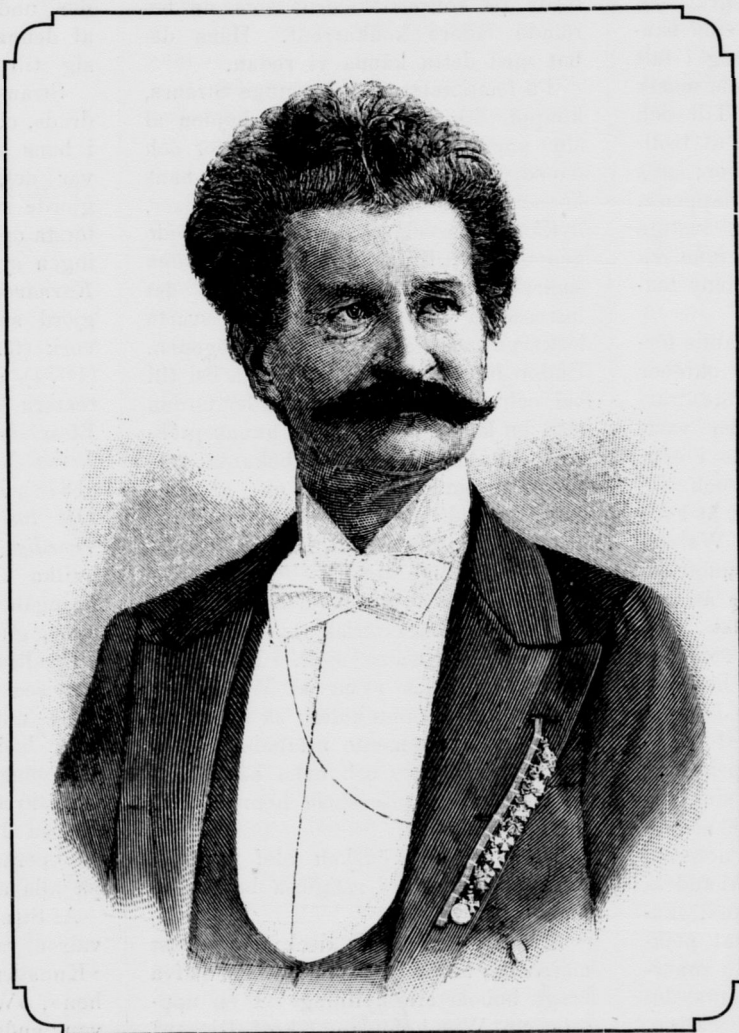
Dommayers stora trädgårdsrestaurang i Wien, midt emot lustslottet Schönbrunn, är än i vår tid alla söndagar fylld af en publik, hvars munterhet förråder det gamla äkta wienerblodet; men af de många hundra, som der tömma sin skummande öl-sejdel och med mer eller mindre tunga hufvuden nicka takt till militärkapellets smattrande Strauss-melodier, är det ej många, som känna till eller tänka på stället musikhistoriska betydelse.

Den 15 oktober 1844 — det var tisdag, alltså icke dagen för den officiella allmänna världshusförlustelsen — var det »smäckfullt» hos Dommayer, ty alla ville vara med, alla såsom ögon- och öronvittnen upplefva det stora ögonblick, då Strauss, sonen, med obegriplig djerfhet vågade mäta sig med sin ryktbare fader. Johann Strauss' fader var den tiden icke allenast wienerbornas gunstling, han hade också i alla Europas större städer af konungar och furstar hugnats med hedersbevisningar, han hade bragt valsen på modet, han gälde för allenastående, ensam i sitt slag, för ett geni såsom skapande konstnär. Och nu trädde upp mot honom en rival i hans egen son, i den 18-årige »Schani», åt

vilken fadern i stället för notklaver bestämt siffror till stjernbild, i stället för orkestern börsen till verksamhetsfält. Men gossen hade på egen hand, med understöd af modern, bedrifvit musikstudier och stod tio dagar innan han fylde sitt nittonde år i spetsen för ett eget kapell. Lifligt intresse men föga förtroende kom honom till mötes,

men redan hans första vals, »Gunstwerber», uppfylde fullkomligt sin bestämmelse; den »förvärfvade» honom publikens »gunst» och förvandlade hans ängslan i hjertefröjd — i »Herzenslust», såsom hans första polka hette. Valsen »Sinnegedichte», som nu följde och efter orden bildar ett motto, ett program för hans musik, denna sinnelyf-

tande tonpoesi, väckte en hänförelse, som endast wienarnes temperament kan framkalla; ett ursinnigt jubel framtvingade den ena omtagningen efter den andra. Redan var segern obestridd, till och med de som voro den gamle Strauss trogna böjde sig, om än ovilligt och motsträfvigt, för det unga geniet, men de jublade med när den unge triumfatorn tillökade programmet med ett verk af hans far, »Lorelei-Rheinklänge», och genom detta bevis på en barnslig vördnad midt under egen berusande framgång ådagalade en ovanlig taktkänsla. Men från denna dag hade Wien två valskonungar. Johann I, nedstämd af sonens hastiga popularitet, tröstade sig med äran af stora konstresor, medan sonen allt mer spelade sig in i wienarnes hjertan. Under revolutionsåret blef han utnämnd till kapellmästare för nationalgardeet och störtade sig med glödande ifver in i frihetsrörelsens hvirvel, under det fadern noga aktade sig för att deltaga



Johann Strauss.

deri. Denne låg i grafven redan innan den andra revolutionen 1849 med sina grufligheter rasade i Wien, och hans son öfvertog ledningen af Strausskapellet, som än i dag verkar med heder under den kommandostaf, som föres af den andre prinsen i Straussdynastin, Edvard. Johan Strauss har förmått detta kapell med sitt eget oförvanskliga rykte genom att göra det till första tolken af sina alltjemnt hänförande skapelser, hvari än i dag musikvännen och kännaren ärar och älskar det klassiska uttrycket för wienerskarakteren. Hvad hans fader ej lyckades uti, att betvinga de mest djupgående och allvarliga musiker samt bringa dem till förtjusning, det ernådde sonen hastigt nog. Icke allenast att den finaste publik i Tyskland och Ryssland, i Frankrike och Italien, i England och Amerika öfverhopade honom med ett bifall, som endast de förnämsta konstnärer framkalla, utan han aktades äfven af sin tids största tonskapare och tonkonstnärer, en Richard Wagner, en Brahms, Goldmark och Gounod, en Boïto och Verdi, en Massenet och Delibes. De största virtuoser spela hans melodier, Joachim såväl som Sarasate, Grünfeld liksom Rosenthal, Rubinstein som Essipoff.

Och har han redan genom sina valser förvärfvat sig den mest vidsträckta popularitet, så har han stegrat sin betydelse ännu mer genom sina skapelser för scenen, der han drog i fält emot Jacques Offenbachs frivola musik och stannade med segern. Till och med fransmännen besegrades af trollmakten i hans intagande melodier; hans operetter, af hvilka »Läderlappen», »Zigenarbaronen» och »Det lustiga kriget» räknas till de bästa komiska operetterna, tillhöra all världens teatrar.

I en stilla och afsides liggande förstad till Wien föddes den 25 oktober 1825 Johann Strauss d. y. Föräldrarnes äktenskap synes icke ha varit fullt lyckligt. Tvister uppstodo i synnerhet om sönerna Josephs och Johans framtid. Gamle Strauss, åt hvilken man gifvit titeln »Der Walzerkönig», uttalade sig ifrigt emot att äfven sönerna skulle egna sig åt musiken. Mot slutet af 20-talet hade Johann Strauss senior hyrt sommarbostad i Salmansdorf. Här hade en dag hans lille son, den sexårige Johann, slagit sig ned vid en gammal taffelformig flygel och på dess primitiva tangenter spelat en vals med sina öfvade fingrar. Modern åhörde sonens musik och skref noggrant upp noterna. De ha sedan utkommit i musikhandeln under titeln »Der erste Gedanke». Fadern ville endast se ett dumt pojkestreck häri, men modern tänkte annorlunda och understödde, som nämnts, det unga geniets musikaliska utveckling.

Johann och Joseph Strauss hade sålunda utan faderns vetskap utbildat

sig till goda pianospelare, och utförde i synnerhet faderns kompositioner måsterligt. Pappa Strauss fick höra talas om saken, kallade en vacker dag in sönerna i sitt enskilda rum och sade till dem: »Ni lär gå omkring och spela mina och äfven egna kompositioner. Låt nu för en gång höra hvad ni duger till.» Mästaren var rörd till tårar, då han hörde sina valser klinga just så han ville ha dem. Utan ett ord af klander eller beröm hörde han på de små virtuosernas kompositioner, men hans åsigt ändrades icke. Han fortfor att vilja att Johann skulle egna sig åt det praktiska lifvet. Denne tvangs därför att besöka tekniska högskolans handelsafdelning, men var så ointresserad och olärd, att lärarekollegiet beslöt att skilja honom från skolan. Ett försök af fadern att skaffa honom anställning som bokhållare i sparbanken hade lika dåligt resultat och den unge Strauss följde snart sina egna vägar.

Hans förste lärare i musik var den bekante domkyrkoorganisten och komponisten Joseph Drechsler, och denne insåg väl hvad som bodde i lärjungen, men ville göra honom till musiker i den allvarliga stilen. Den ännu icke 19-årige Strauss beslöt därför att ännu en gång gå sin egen väg, och bildade ett eget musikkapell i afsigt att uppträda på konsertlokalerna som sin berömdes faders konkurrent. Hans debut med detta känna vi redan.

På femtiotalet stod den unge Strauss, knappt 30 år gammal, på höjden af sin popularitet såsom kompositör och dansdirigent. Man trängdes på hans konserter för att höra hans valser, hvilkas intryck kompositören höjde genom sitt tilldragande utseende: den smärta, eleganta gestalten med det intressanta bleka ansigtet, de svarta lockarne och de mörka, eldiga ögonen. Under fastlagen ilade han från bal till bal och komponerade ofta under färden från en konsertlokal till en annan präktiga dansar; och hans bekanta vals »Accelerationen» skrefs en gryende morgonstund på en matsedel, då han, ensam i en, tom balsal, satt allena vid en flaska eldigt vin.

Från denna tid berättar Hanslick en ganska karakterisk anekdot, den han hört af Strauss sjelf. En förmögen borgarenka i en af Wiens förstäder dref Strauss-kulten så långt, att hon i sitt testamente uttalade sin önskan att Strauss och hans kapell vid hennes graf skulle spela hennes älskingsvalser.

Hennes sista önskan blef uppfylld, trots släktningarnes religiösa betänkligheter.

Strauss' geni rörde dock icke endast massorna; äfven berömda musiker hafva bragt honom sin hyllning. I en uppsats om Wienhofoperan skref Richard Wagner år 1863 om Strauss: »Han är den mest musikaliska person jag

känner»; och vidare: »en enda Straussvals öfverträffar, hvad behag, finess och verklig musikalisk halt angår, de flesta utländska musikaliska fabrikmässiga produkter, lika mycket som Stephanstornet står öfver Paris' boulevard».

Ännu i dag äro två så olika naturer som Brahms och Strauss förenade med de varmaste vänskapsband. På fru Strauss' solfjäder med autografer har Brahms antecknat de första takterna af »An der schönen blauen Donau» och derunder skrifvit: »tyvärr icke af mig».

Om denna vals berättas att den spelades för första gången i Diana salen i Wien vid sångföreningens »narraktion». Märkvärdigt nog gjorde valsen då icke lycka, och föreningsmedlemmarna ville först stryka densamma från programmet. Först senare blef denna, kronan bland alla Strauss-valser, populär och gjorde sin rund kring världen. »Die blaue Donau», om hvars lefnadslängd Strauss till följd af det första kyliga mottagandet, redan uppgifvit alla förhoppningar, vann för första gången på verldstställningen i Paris år 1867, hvarest Strauss dirigerade sitt kapell, en kolossal framgång, som återverkade i Österrike och Tyskland. Strauss sjelf erhöi af sin förläggare för detta opus endast ett honorar af 250 floriner, under det att förläggarens inkomst af denna verldsvals helt säkert belöper sig till mer än hundra tusen floriner.

Strauss' valser uppgå till flera hundra, oberäknadt dem, som förekomma i hans operetter. Den 10 febr. 1871 var det, som valskompositören äfven gjorde sig ett namn på scenen. Hans första operett, *Indigo*, gjorde visserligen ingen synnerlig lycka, men den nästa, *Karnavalen i Rom* (1873), vann en afgjord succés. Som Strauss förnämsta verk för scenen anses *Läderlappen* (1874), som i Paris gafs å Renaissance-teatern 1877 under namnet *La Tzigane*. Efter dessa följde *Cagliostro* (1875), *Prins Methusalem* (1876), *Blindbocken* (1878), *Drottningens spetsnäsduk* (1880), *Det lustiga kriget* (1881), *En natt i Venedig* (1883), *Zigenarbaronen* (1885), hvilka alla vunnit mer eller mindre framgång. Flere af dem ha, som bekant, gifvits å svenska scener.

Inalles har han skrifvit 14 arbeten för scenen. Hans operor anses för hans minst lyckade verk, *Ritter Pasmann* hade endast en mycket måttlig framgång, men sjelf var Strauss nöjd, ty, skref han till en vän i Berlin, »äfven den allra minsta framgång med en opera sätter jag mera värde på än på alla andra».

Af Strauss' valser torde, utom »Donau»-valsen, vara mera bekanta »Wienerblut», »Kunstlerleben», »Wo die Citronen blühen», »Wein, Weib und Gesang». Äfven andra af hans danskompositioner, uppgående till bortåt 450, ha vunnit stor popularitet.

Efter faderns död 1849 öfvertog han dennes kapell och konserterade i Wien till 1859. Sedan gjorde han turnéer i Ryssland, Tyskland, Italien, England och Förenta staterna. Han blef hofbaldirigent vid hofvet i Wien, en plats som han lemnade 1870.

Då Strauss 1863 gifte sig med sångerskan Jetty Treffs öfverlemnade han, för att uteslutande få idka komposition, orkestern åt sina bröder Joseph och Edvard, af hvilka den förre, också en flitig danskomponist, afled 1870.

Johann Strauss' 50-års-jubileum firades på Theater an der Wien med uppförande af tonsättarens operett *Jabuka*, hvilken gafs under ett allt jemt stegradt bifall. I början togs intet nummer da capo, trots de ihållande applåderna, men sedermera bisserades flera ställen. Efter aktsluten genljödo bifallsyttringarna, sådana som man sällan hör dem, tills slutligen Strauss framträdde på scenen, hvilket framkallade stormande ovationer. Strauss erhöll tallösa kransar och blomsterkorgar, somliga af jettedimensioner. Utförandet prisas äfven som förträffligt.

Dagen derpå — den egentliga jubileumsdagen — var Strauss å k. hofoperan, der det då uppfördes en ny ballett, hvari en tablå var egnad åt Strauss' förhållande, föremål för en ovation så entusiastisk, att någon liknande knappt förekommit på Wiens hofopera.

En bok om Hans von Bülow.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Raff sattes af Bülow mycket högt. Han ansåg honom stå ensam i konsthistorien och detta därför, att han i sig förenade de mest skilda stilar men likväl bevarade deras renhet. Han skref i salong-, kammar- och strängstil. I hans salongsmusik skimrar fram en lätt ironi. Raff ville aldrig synas utan vara. Hur få kunna säga det om sig. Efter sin död synes han också, han glänser nämligen.

Då en herre en gång spelade ett obetydligt salongsstycke af Raff, gjorde Bülow honom förebråelser därför. »Hur kan ni spela sådant lappri, som Raff skrifvit på beställning af någon förläggare! Om herr *** finge höra det, skulle han genast taga tillbaka sina hundra mark, som han tecknat till ett Raff-monument. Ni spelar väl inte, när ni vill hedra Beethoven, hans flöjtduetter?» På Ruffs födelsedag höll Bülow ett tal och betonade deri, att Raff i ynglingen Johannes Brahms spårade den största talang och bemödade sig om att göra den bekant. »Då Raff var blygsam som få,» fortfor Bülow, »så skall festen på hans födelsedag firas efter den mannens sinne, om ett be-

tydande verk af Brahms då uppföres.» Prinsessan Marie i Meiningen och den blinde prins Alexander i Hessen (violin), hvilka båda voro Bülows ständiga åhörare och lärjungar, spelade också på ett utmärkt sätt Brahms violinsonat i G. Den blinde prinsen spelade adagiot gripande vackert. Bülow sade: »som en bön».

Betecknande för Bülows goda smak, är, att han endast lät originalkompositioner, aldrig transkriptioner, af Liszt sig förespelas. Till en fröken, som spelade för Bülow Liszts »Au bord d'une source», sade han: »Min fröken, ni spelar det der för manligt. Herr **, spela det ni litet kvinligare, det är ju ej fråga om en källa med bockbier, utan en med champagne.» Bülow ville alls icke medgifva, att Liszt representerade virtuositeten i motsats till musiken.

Vid bedömandet af Brahms variationer öfver ett tema af Händel, anmärkte Bülow: »Hos Brahms finna vi ofta ett musikaliskt arbete som helt och hållet påminner om Joh. Seb. Bach och yttrade vid ett föredrag om en bland variationerna: »mellan utpyntadt och pryddigt är samma skilnad som mellan sentimentalt och känslofullt.» Bülow drog alltid i fält mot tröttande korrekthet (af somliga kallad klassiskt föredrag) och yttrade härom: »Vi måste i musiken interpunktera, frasera, vi måste tala inte pladdra på pianot.»

Af oskattbart värde är Bülows pianopedagogiska betraktelser. Han yttrade att pianospelet är mycket svårt; allra först måste man »egalisera» fingrarna, sedan måste man åter vid polyfonien, då de särskilda stämmorna måste strängt åtskiljas, lära att »spela oegalt». Då vore det bäst att alls icke öfva fingrarna, det hade han rådt många till. Emot detta råd kan man dock ha rätt att göra invändningar. En gång citerade Bülow ett uttryck af Raff: »Pianot är den kamel, på hvilken världens musikaliska synder släpas fram genom öknen.»

Den som inte kan sjunga (med vacker eller ful röst), skulle aldrig spela piano — anmärkte Bülow till en elev, som spelade en fuga af Bach. Beträffande föredraget af Bachs fugor föreskref han att alltid skilja mellan patos och konversation och att anse mellanspielen endast som murbruk mellan fugatemats qvaderstenar. — Om utförandet af Bachs engelska suite N:o IV, F-dur, rådde Bülow att bruka ett raskare tempo vid ödsliga, men lugnare vid melodiska ställen. Han sade: »När man far genom en ful trakt begagnar man snälltåg, men man föredrager i en vacker trakt persontåg.» Bülow använde gerna plastiska liknelser för att verka på sina lärjungars minne, och yttrade bl. a., att vid pianospel är hufvudet kusen och fingrarna hästens ben. För att

ge fingrarna kraft och säkerhet äfven i de svåraste lägen, bör man spela alla dur- och mollskalor med C-dur-fingersättningen långsamt, starkt *legato*, *non legato* och *staccato* i parallell- och motrörelse. Bülow rekommenderade att spela Bachs orgelkompositioner i original fyrhändigt på piano; andra spelaren öfvertager orgelpedalen, en oktav lägre än hvad det står. Vid Bachs stycken bör man särskildt lära sig att förstå basstämmorna för att få begrepp om dem. Sinnrikt nog tillägger han: »om man stryker under allt, är det alldeles detsamma som om ingenting vore understruket». Om hur man skall spela pianissimot meddelade han också pedagogiska vinkar; man skulle icke frambringa det likt »tassande möss», ty detta gör åhörarna nervösa. Likväl skall man efter Liszts råd spela pianissimot in uti yttersta hörnet af salongen. Ständigt råder Bülow att mycket spela Bach och Mendelssohn, emedan detta är sund pianomusik.

En af Bülows pedagogiska lärdomar är, att läraren ofta bör karrikera och öfverdrifva lärjungens fel, så att den pianostuderande inser hvad han gör felaktigt. Derigenom att läraren visar extremerna å båda sidor, låter han lärjungen lätt utfinna det rätta föredraget.

Såsom grundlig Beethoven-kännare fäster Bülow uppmärksamheten på, att i Beethovens sonater och symfonier fins ett iure sammanhang mellan de särskilda satserna, i motsats till hvad fallet är hos Mozart och Haydn. I Beethovens sonat op. 78, Fiss-dur, skall man ej bry sig om repetitionen af första satsen, emedan upprepandet af detta ställe är estetiskt oskönt; Beethoven har der skrifvit repetitions-tecknet alldeles så som man i slutet af ett bref skrifver »högaktningsfullt» utan att närmare tänka på saken.

Om föredraget i andra och tredje satsen af Beethovens sonat op. 81 a, Ess-dur, gör Bülow åtskilliga sinnrika anmärkningar vid ett tillfälle, då en ung dam föredrog densamma. Vid första satsen varnar han för att vid pianot göra omåttliga rörelser med hela kroppen; det ser visserligen »mycket dugtigt ut», väcker skenbart förtroende, men är fasligt fult. I andra satsen (L'Absence) råder Bülow att spela andra takten af grundmotivet starkare än den första; »den öfvergifna suckar, och andra gången med ännu större saknad.» »Om ni spelar andra takten alldeles lika med den första, säger publiken: herre Gud, den der öfvar sig ju!» »Har ni, fröken, aldrig känt någon saknad? Ja, ni skall inte här uppenbara edra hemligheter, men jag ber: låt inte tonerna uppmarschera på det sättet.» Då den unga damen i sonatens sista sats (*Le Retour*) begynte ett tempo af svindlande fart och slog felt, utropade Bülow: »Halt! I återseendets glädje rusar ni i väg,

snärjer in er i släpet och slår i kull alla blomkrukorna i trädgården. Lifligt skall visserligen den här satsen spelas, men det måste vara med en konstnärligt beherskad liflighet.» Bülow anmärkte, att han kände denna sonat sedan 35 år tillbaka och upplifvas alltjemt af densamma; när den spelas dåligt är det en personlig förolämpning emot honom, ty »sonaten» — sade han — »är en af mina bästa väninnor». Vid spelandet af Beethovens sonater är den fingersättning bäst, menade Bülow, med hvilken man säkrast reder sig, och detta ej blott för bekvämlighets skull, utan just i musikaliskt hänseende. Tummen ansåg han att man lugnt kunde lägga på öfvertagenterna; den åsigten, att man ej får detta, existerar endast hos »bedagade pianolärarinnor». — Taktstreck kallar Bülow »bara en ledstång för ögat». »Takten har, liksom skanderandet vid framsägandet af en dikt, att underordna sig deklamationen.»

Det må vara nog med dessa utdrag ur Pfeiffers bok, som för musiker, särskildt pianospelare, erbjuder mycket af intresse.

Till Bülows karakteristik foga vi till sist några anekdoter.

Bülow konserterade en kväll i Wiesbaden, då en väldig krans kom inkastandes till honom. Antingen han nu var vid dåligt humör eller han ansåg att ovationen inträffade på olägligt ställe, alltnog han tog kransen och slungade den nonchalant i ett hörn af estraden. Hela Wiesbaden talade om denna skandal.

Dagen derpå hade herr Lamborg — pianoparodisten — »en humoristisk afton» i samma stad. När han slutat sitt bravurnummer, hvori han imiterat en stor pianomästare, kommo två vaktmästare inkånkande med en jettekrans (som han sjelf låtit på förhand beställa). Vips tar han och föraktfullt slungar undan den å la Bülow.

Man kan tänka sig hvilket jubel i salongen! Bülow sjelf var närvarande och höll på att skratta sig rent förderfvad. —

En dag gick Bülow och flanerade på Leipzigerstrasse i Berlin. En operasångerska, som han icke tyckte särdeles om, kom och tilltalade honom, och det till på köpet i en ton, som han endast tillät sina vänner:

»Hur står det till, bästa herr Bülow? Det var ju en hel evighet sedan jag sist såg er.»

Bülow bara stod och stirrade, utan att säga ett ord. Sångerskan vardt förlagen.

»Kors, jag slår vad om att ni inte längre känner igen mig.»

»Ni har vunnit ert vad!» svarade Bülow, gjorde helt om och lät den förbluffade damen stå der. —

Från Bülows besök i Stockholm 1882 berättar man om honom följande historier:

Adagio amabile kallade Bülow de svenska jernvägarnes »tempo».

Vid ankomsten till Stockholm möttes Bülow vid Centralen af kapellmästarne Norman, Dente, Nordqvist och Meissner.

Man beredde sig att sätta sig upp i droskor; men Bülow, som den dagen var mer än vanligt nervös, förklarade:

»Nej, mina herrar, vi gå, vi gå.»

Och så fick han fatt i en hotelluppassare, och släpade sin sekreterare med sig, hvar på det bar i väg med blixtnabb fart.

Han hade redan hunnit öfver Brunkebergstorg, när kapellmästarekvartetten i gemytligt *Adagio amabile* ännu skred öfver Centralplan. —

Man frågade Bülow hvilken han föredrog af de två svenska operor han här hörde:

»Jo, den som var en halftimme kortare,» blef svaret.

Musikpressen.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Morales, Olallo: *Suite* (Prélude, Air, Gavotte, Scherzo, Sarabande, Finale) op. 1. Pris kr. 1,50.

Petre, Torsten: *Skizzer för piano*. Pris kr. 1: 50;

Borch, Gaston: *Bouton de Rose*, vals. Pris 1 kr.;

Hagelthorn, Emilie: *Stephanie-Polka*, Pris 50 öre;

Schlögel, L.: *Er lebe hoch!* Marsch. Pris 50 öre;

Komzak, C.: *Echtes Wiener-Blut*, Marsch. Pris 50 öre;

Sperati, Emanuel: *H. M. Konung Oscar II:s Honnörs-Marsch*. Pris 75 öre.

Bilse, B.: *Vestmanlands Regementes Defilerings-Marsch*. Pris 50 öre.

Hyltén, C. A.: *Kgl. Norrlands Artilleri-Regementes Marsch*. Pris 50 öre.

Schubert: *Kgl. Göta Lifgardes Parad-Marsch*. Pris 50 öre.

Schneider, H. J.: *Defilerings-Marsch*. Pris 50 öre.

Döring, Aug.: *Gruss in die Ferne*. Pris 50 öre.

För orgel:

Hägg, Gustaf V. P:son: *Festmarsch och Sörgmarsch*. Pris 1 kr.

För en röst med piano:

Myrberg, A. M.: *Det klappar så sakt på himlens port* (c—f), dikt af K. A. Melin. Pris 50 öre.

Petre, Torsten T:son: *Till Aftonstjernan*, romans (h—g), dikt af Oscar Fredrik, H. M. Konung Oscar II i djupaste underdånighet tillägnad. Pris 75 öre.

Arlberg, Fritz: *Vokaliser* nr 9, hel- och halftoner. Pris 1 kr.

Elfäker, Aug.: *Mor* (c—e), ord af Ernst Lindblom. Pris 50 öre;

Raab, Gust.: *Sång i Neapel* (d—e). Pris 50 öre;

Beethoven, Ludv. v.: *Elegi öfver en pudels död* (c—e). Pris 75 öre;

Petre, Torsten: *Den högsta fröjd ej ord kan finna* (c—g);

Enderberg, Aug.: *Dryckesvisa* (f el. c—e) ord af E. Wallmark. Pris 75 öre;

Beethoven, L. v.: *Elegi öfver en pudels död* (h—ess). Pris 50 öre.

För manskör:

Finska Rytteriets Marsch i 30-åriga kriget, arr. af R. Faltin. Partitur. Pris 25 öre.

På Abrah. Lundquists förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Svensson, P.: *Toner från Jemtland*, Vals. Pris 1 kr.

För violin och piano:

Salon-Album för violin och piano. Pris 2 kronor.

För en röst med piano:

Hägg, Gustaf V. P:son: *Farväl* (e—g), text af V. Modin, tillagn. Rud. Valentin. Pris 75 öre.

På Carl Gehrman's förlag har utkommit:

För piano, två händer:

Serrander, S.: *Pic-Nic Polka*. Pris 50 öre.

För sång med piano:

Hägg, Gustaf V. P:son: *Amorosa* (d—fiss eller a), text af Ferd. Samuel, tillagn. operasångaren Arvid Ödmann. Pris 75 öre.

Körling, August: *Fly fjärl!* (d—g), tillagn. operasångaren Arvid Ödmann. — *Sjömansflickan* (d—g), å 75 öre.

Graham, C.: *Two blåklädda flickor* (Two little girls in blue), sångvals. Pris 50 öre.

Pianosuiten kan man, att döma af komponistens namn, knappast anse för en svensk komposition. Detta är dock fallet, ty den 20 årige komponisten är, om än af spansk härkomst, hemma i Göteborg och är elev af vårt konservatorium. Denna Suite röjer särdeles goda anlag och är en talangfull, stilriktig och underhållande tonsättning. — Af marscherna för piano tillhöra de tre sistnämnda samlingen »Vaktparaden»; Schuberts är en »Preussisk armé-marsch». Vignetten å Speratis prydes af ett fint litografiporträtt af kung Oscar II. På tal om marscherna vända vi oss nu till orgelmarscherna af direktör Pettersson-Hägg, den nye organisten i Klara kyrka, och på samma gång till sångerna af samme komponist. Herr P:son-Hägg röjer i dessa arbeten en mycket framstående tonsättaretalang, både som melodist och framför allt som harmoniker, dock någon gång skattande åt nutidens böjelse för dissonanser och pikanta harmoniföljder. Hans arbeten väcka emellertid mindre vanligt intresse. — Körtings sånger äro melodiska och ackompanjemang till dem, såsom vanligt i hans sånger, elegant och omsorgsfullt arbetadt. Af enklare faktur äro A. M. Myrbergs och Petres. — Faltins sättning af »Finska rytteriets marsch» är god, men går till h i höjden för tenorerna. Grahams sång hör till skämtsångerna och uppgifves på titelbladet som »Pendant till »Efter balen»». — Arlbergs vokaliser nr 9 äro likasom de öfriga försedda med harmonirikt och litet kompliceradt ackompanjemang.

Af musikalierna på Abr. Lundquists förlag framstår isynnerhet Salonalbumet med värdefullt innehåll. Detta är följande: Mendelssohn: Lied ohne Worte; Beethoven: Serenade (ur Trio op. 8); Taubert: Liebeslied; Schubert: Menuet favori; Schumann: Schlummerlied; David: Kinderlied; Mozart: Larghetto; Händel: Largo; Rameau: Rigaudon de Dardanus; Chopin: Nocturno; Brahms: Ungarische Tänze n:o VII. Som man ser består detta album af kända stycken, som, efter hvad vi kunna finna, framträda i godt arrangement.

Af de från Elkan & Schildknecht ytterligare tillkomna musikalierna är Petres innehållsrikast, omfattande 12 mindre stycken i likhet med samlingen »Bric a brac» af Due, ehuru musikaliskt mindre betydande än denna. Bäst i samlingen synes oss n:o 2, 4, 5, 8. Intermezzo, Indisk natt, Om våren, Tomtarnes nattgille. Bröllopsmarschen stöter något på sorgmarsch genom den mycket anlitade moltonarten. — De två marscherna höra till samlingen »Vaktparaden».

Af sångerna måste vi, äfven med fara att ställa oss illa med vår tids många nykterister, sätta Enderbergs »Dryckessång» i främsta rummet af de svenska sångerna. I denna spåras verkligen talang och musikalisk verve. Sångerna af Raab och Petre äro mycket enkla, den senare nästan psalmodisk. — Ovanligt är utgifvandet af en klassiksång sådan som Beethovens, hvilken eget nog förekommer i två särskilda upplagor med blott en half tons skilnad i omfång, ingen af sättningarne i originalets tonart, ass, utan båda, som synes, i lägre sättning. De tre sistnämnda sångerna (af Petre, Enderberg, Beethoven) höra till samlingen »Bassångarens Album». Petres sång, som går till ettstr. g, är dock väl högt gående för bassångaren. Elfåkers »Mor» är en liten ganska nätt vaggvisa, med den vackra dikten bifogad i sin helhet på ett särskildt textblad.

Litteratur.

Svanberg, Johannes: *Anteckningar om Stora teatern i Göteborg 1859—1893*. Pris 2 kr. 50 öre. Denna bok — 220 sidor med inledning af Karl Warburg och hvars författare i flere år varit denna teaters sekreterare, utgör ett mycket värdefullt bidrag till svensk teaterhistoria. Uppställningen är i hufvudsak lika med F. A. Dahlgrens bekanta »Anteckningar om Stockholms teatrar» och kan i viss mån anses såsom en komplettering till denna värdefulla bok, hvars fortsättning är efterlängtd. Vi skola återkomma till närmare granskning af den i många afseenden intressanta boken.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Nov. 1. Verdi: *Aida* (Aida, Amneris: frök. Labia, fru Linden, Radames: hr Bratbost). — 3. Boito: *Mefistofeles* (Mefistofeles, Faust: hrr Nygren, Strandberg, Pantalís: fru Linden). — 4. Donizetti: *Don Pasquale*, opera-buffa i 3 akt. (Norina: frök. Frödin; Don Pasquale, doktor Malatesta, Ernesto: hrr Brag, Johanson, Lundmark); *Ballettdivertissement* af S. Lund, musik af G. Nyberg. — 5. Smetana: *Brudköpet*; Mascagni: *På Sicilien* (Toriddo: hr Bratbost, Santuzza: frök. Labia). — 6. *Konsert*. 1. Foroni: Overture melancolique, e moll; Bruch: violinkonsert, d moll (hr Marteau); 3. Meyerbeer: Recit. och aria ur »Robert» (hr Agnar Strandberg); 4. Gounod: Vision de Jeanne d'Arc för violin (hr Marteau); 5. Bizet: Suite l'Arlesienne för ork.; 6. Saint-Saëns: Introduction et Rondo capriccioso för violin (hr Marteau); 7. Mozart: aria ur »Don Juan» (hr A. Strandberg); 8. Vieuxtemps: Polonaise (hr Marteau). — 7. Donizetti: *Don Pasquale*; Leoncavallo: *Pajazzo*. — 8. Nicolai: *Mumtra fruarna i Windsor*. — 10. Gluck: *Orfeus*; Leoncavallo: *Pajazzo*; 11. Weber: *Friskyttan* (Agatha, Anna, första brudtärnan: fru Östberg, frök. Karlsohn, fru Heintz; Kasper, Max, Kuno, Ottokar, eremiten: hrr Selligren, Lundmark, Brag, Johanson, Nygren). — 12. Gounod: *Faust* (Margareta: frök. Holmstrand; Faust, Wagner: hrr Strandberg, Söderman). — 13. *Konsert*. 1. Weber: uvert. till »Euryanthe»; 2. Dvorák: violinkonsert (hr Marteau); 3. Gounod: aria »Jerusalem» (frök. Ida Morduch); 4. a) Saint-Saëns: Introduction et Rondo capriccioso, b) Dubois: Mélodie religieuse (hr Marteau); 5. Pianostycken (hr Karl Ekman); 6. Marteau: Pensée d'Automne för violin och ork. (hr Marteau); 7. Sönger (frök. Morduch); 8. Guiraud: Caprice, en deux parties för violin o. ork. (hr Marteau). — 14. Weber: *Friskyttan*; *Ballettdivertissement* af S. Lund.

Vasa-teatern. Nov. 1—7. *Ut med Hin* (Nanina: frök. Nilsson). — 8—14. Lecoq: *Lilla frun* (»La petite mariée»), operett i 3 akt. af Eug. Letterier och A. Vanloo (Graziella, Lucretia, Theobaldo: frök. Blumenthal, fru Lindström, frök. Nilsson; Podestan, Casteldemoli, San Carlo, Raphael de Montefiasco: hrr Ringvall, Kellberg, Sjöholm, Svenson).

Musikaliska akademien. Nov. 9. *Konsert* af Henri Marteau. Biträdande: fru Edling, hr Hj. Meissner.

Berns' salong. Nov. 11. *Matiné* af frök. Amelie Waldau. Biträdande: hr C. Carlander, konsertmästare Carl Beermann, dir. Hj. Meissner, frök. Ulfax, fru Hoving.

Jakobs kyrka. *Symfonikonsert* för orgel af dir. Alb. Lindström. Biträdande: frök. Julia Jahnke, hr H. Alfvén.

Donizettis buffa, »Don Pasquale» har nu gått öfver scenen men blott en gång ännu; det vore emellertid skada om den glada operan med sin lifliga, kvicka musik ej skulle kunna hålla sig uppe, sedan hon nu efter många år åter uppstått, om det än måste erkännas, att ett så äkta italienskt stycke med sina stora fordringar på koloratur, afsedd för artister af hög rang, och sydländsk liflighet, som här knappast kan presteras, gör att ett fullkomligt återgifvande af operan på vår scen ej gerna kan väntas. De utförande gjorde emellertid sitt bästa. Fröken Frödin ådagalade här liksom i »Advokaten Pathelin» en betydande talang för koloratur och rösten har

vunnit i stadga, hvarjämte hennes apparition och spel var ganska tilltalande.

Efter henne förtjenar herr Johanson pris för ett lifligt återgifvande af doktor Malatesta. Som den gamle lurade ungarlen don Pasquale var herr Brag ganska muntrande och lyckades så vidt möjligt var äfven i sångpartiet, likasom herr Lundmark, hvilken onekligen har dugtig röst, som förtjenar komma fram ur strupen bättre än den vanligen gör. Operan gick med säkerhet under herr Max Strandbergs ledning.

Konsertfloden är ovanligt strid för årstiden, men så har vår publik också fått hit en konserterande favorit i herr Marteau, som i denna månad till dato låtit höra sig tre gånger å k. operan och en gång i Musikaliska akademien, allt jemt föremål för entusiastiskt bifall. Herr Marteau har också en rik och mindre vanlig repertoar, som i och för sig kan locka, och hans utsökt fina spel och mäterliga föredrag af äfven de svåraste saker jämte ett anspråkslöst behagligt uppträdande förklara lätt den förtjusning han här framkallat, och som räcker till för ett längre fortsatt konserterande här med säker framgång. Utom Brahms konsert, hvarmed han här började sitt uppträdande, har han å den 3:e operakonserten fört fram en annan nyhet för oss, nämligen Dvoráks violinkonsert, en genialisk och i många stycken anslående, förträffligt instrumenterad komposition, som dock skulle ha vunnit på större koncentrerings och vid förnyadt åhörande nog framträder med klarare konturer. Af de saker hr Marteau för öfrigt låtit höra å operan må, såsom särdeles mäterligt återgifva, framhållas Saint-Saëns »Introduction et Rondo capriccioso», Gounods (honom tillegnade) »Vision de Jeanne d'Arc», Polonaise af Vieuxtemps, Dubois' »Mélodie religieuse» och Guirauds »Caprice.» I en egen, Stockholm tillegnad komposition »Pensée d'Automne», visade hr Marteau mindre geni än talang att behandla orkestern. Stycket var också ett här skrivet, så att säga, »tillfällighetspoem» På sin konsert med piano i Musikaliska akademien glänste hr Marteau med ett brillant utförande af Mendelssohns konsert, Mazurka af Wieniawski, »Prelude du Déluge» af Saint-Saëns och Gounod-Wieniawskis svåra »Fantaisie sur Faust.» Griegs sonat n:r 3, Cmoll, utförd af hr Marteau och dir. Hjalmar Meissner — hans biträde vid flygeln denna afton — fick äfven i allmänhet ett förträffligt utförande, likasom Bruchs här ofta hörda konsert med orkester å andra operakonserten. Vid den sista af dessa hade man tillfälle att få höra en finsk sångerska, fröken Ida Morduch, hvars vackra stämma och fina föredrag gjorde mycket godt intryck. Fröken Morduch, hvars konserterande i Finland ofta af oss blifvit omnämndt, är af judisk börd. Vi ha särskildt nämnt den ganska stora uppmärksam-

het fröken Morduch väckte å en konsert i Vasa, vid slutet af år 1892. Den då 18-åriga sångerskan uppgafs då ha studerat sångkonsten 1½ år i Helsingfors. Pianisten herr Karl Ekman, hvars uppträdande i Helsingfors vi haft tillfälle att flera gånger omtala, visade sig vara en betydande artist. Ett mera perlande klart och fint pianospel får man sällan höra, och hans ackompanjemang till fröken Morduchs sånger var mästertligt. Något mera styrka i anslaget hade gjort föredraget i sin helhet mera färgrikt.

Fröken Waldau, en ung sångerska, har debuterat å konserterstraden i Berns' salong. Röst och föredrag äro behagliga men tills vidare mera lämpliga för privatsalongen. Konsertmästaren vid operan, herr Beerman, lät som solist höra sig första gången å denna konsert och visade sig vara en god violinist med rent och säkert utförande af sina programnummer. Hr Carlander biträdde med bl. a. den oundvikliga Pajazzo-prologen. Godt ackompanjemang presterade dir. Hj. Meissner och fröken Ulf sax.

Konserten i Jakobs kyrka var talrikt besökt. Dir. Lindström dokumenterade sig äfven nu som en skicklig orgelspelare i Widors konsert samt Bachs Fantasi och Fuga (se programmet i förra numret), ehuru väl orgeln ännu icke kan fullt beherskas, förr än de luftregulatorer, som erfordras, blifva anbringade. De biträdande, fröken Jahnke och herr Alfvén utförde sina nummer på ett tillfredsställande sätt.

Nyheter å Vasateatern få vi i nästa nummer omnämna.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan. För närvarande pågå repetitioner till följande operor: »Figaros bröllop», »Romeo och Julia», »Norma», »Jolanta», »Hugenotterna», »Tannhäuser», »Advokaten Pathelin», »Trollfjotten» och »Marco Spada».

Ett jubileum vid k. operan har, ehuru inom enskild krets, firats med anledning af att kostymförvaltaren vid k. operan, den nu 73-åriga C. A. Hoffman i 50 år varit anställd i operans tjänst, dock ej hela tiden i nämnda befattning. Han började nämligen sin teaterbana som sångare, i det han den 11 november 1844 debuterade som Don Alonso i »Preciosa». Hans andra debutroll var Valbell i »Två ord», och dessa debuter hade hr Hoffmans engagement till följd. Den unge sångaren, som var utrustad med en god tenor-röst och ett fördelaktigt yttre, användes under åtskilliga år i olikartade partier, tills han 1853 anställdes som attributförvaltare, för att 1859 blifva föreståndare för k. teaterns kostymförråd.

Från 1868 har hr Hoffman derjemte utfövat kostymordonnatörsbefattningen. På denna post har hr Hoffman ådagalagt snabbhet, ordningssinne och samvetsgrannhet, i hvilka han vid många kinkiga tillfällen, såsom vid hastiga spektakelförändringar, varit teatern till ovärderlig nytta. Den gamle jubilaren hyllades bl. a. af operachefen, kammarherre Burén, med en middag för honom, till hvilka många berömda åldringar i hufvudstaden, som förr verkat vid den kungliga dramatiska och lyriska scenen, voro inbjudna. Tal höllos vid detta tillfälle af kammarherre Burén och Knut Almlöf för jubilaren, som firades med verser af herr Norrby.

Henri Marteau kommer att efter en landsortsturné ge en afskedskonsert i slutet af månaden å k. operan.

Carl Fr. Lundquist har med god framgång sjungit i Manchester på konserter, anordnade af den berömda pianisten och dirigenten Charles Hallé, som oaktadt sina 75 år besitter en ovanlig vigör. Herr Hallé, gift med Wilhelmina Neruda-Norman, har sedan 1850 ledt Manchesters orkester, som han uppbragt till en af de förnämsta i världen.

Vasa-teatern kommer i dessa dagar att bjuda på ett nytt program, en operett »Lilla mamma» (La mère des compagnons) af Hervé med text af Chivot och Duru, öfversatt af A. E. Hellgren. Den omtyckta operetten »Fatinitza» lär ock vara under inöfning försedd med nya kupletter.

Filharmoniska sällskapets 1:a konsert för säsongen eger rum den 20 d:s i Musikaliska akademiens stora sal. Programmet upptager två större körverk med orkester: »Lyran och harpan» af Saint-Saëns, som första gången gifves här, samt Schumanns romantiska kantat »Der Rose Pilgerfahrt», ej gifven här sedan Musikföreningen under Ludv. Normans ledning utförde den i slutet af april 1883. Den förstnämnda tonsättningen tillhör den fasta konsert-repertoaren i Paris och gjorde ofantlig succés vid första uppförandet 1880. Detta verk, med ord af Viktor Hugo, bär opusstalet 57. Sopransolot i det samma sjunges af den finska sångerskan fröken Ida Morduch, som hitkommit för denna konsert, i altpartiet har man nöjet få höra fru Linden, baspartiet utför hr Agnar Strandberg. Samma solister jemte fröken Alma Brunberg m. fl. medverka i Schumanns körverk. Vi antaga att den intressanta konserten kommer att gifvas inför fylld salong.

Musikföreningen kommer vid sin nästa konsert att gifva Berlioz' berömda tonverk »Fausts fördömelse». Dagen för konserten är bestämd till tisdagen

den 27 dennes. Berlioz' »Faust» har redan förr tillhört föreningens program och utfördes här senast hösten 1890, men gifves nu under prof. Nerudas ledning och innebär sålunda i visst hänseende en nyhet. Solister å denna konsert äro fru Dina Edling samt hrr Salomon Smith, Max Strandberg och Carlander, hvarjemte hofkapellet medverkar.

Konsert gifves den 19 nov. i Vetenskapsakademiens hörsal af pianisten fröken Hedvig Svensson med biträde af signora Labia och herr Tor Aulin samt fröken Alf. Larson.

Richard Henneberg förbereder till lördagen den 24 november en konsert i Musikaliska akademiens stora sal, med biträde af k. hofkapellet och flera framstående artister. Programmet, hvilket längre fram kommer att offentliggöras, skall omfatta flera nya och värderika nummer. Konsertgifvaren har både som tonsättare, orkesterdirigent och enskild personlighet förvärfvat sig så stora sympatier inom hufvudstaden, att han helt visst hos våra musikvänner bör kunna påräkna ett lifligt intresse för denna sin konsert. Hr Henneberg biträdades vid sin konsert af fru Dina Edling, signora Labia, herr Salomon Smith och kgl. hofkapellet.

Fröken Emma Holmstrand, vår intagande, framstående operasångerska, har af prof. Oscar Schultz vid konservatoriet i Genève, hvilken haft tillfälle att i Paris höra fröken Holmstrand sjunga, erhållit det smickrande anbudet att biträda vid en serie af honom arrangerade konserter under instundande december månad. Samtidigt har operan i Genève erbjudit fröken Holmstrand ett gästspel.

Göteborg. Under oktober månad gafs den 21 en konsert i Excersishuset af bassångaren Ernst Rådlund. Dagen fört konserterade fru Marg. Stern i Handelsinstitutets festsal med biträde af sångerskan fru Emilia Walter. I samma lokal gaf fru Dagmar Sterky den 23 konsert, biträdd af violinisten Nils Ericson och sångaren herr Aug. Petterson. Den 28 okt. gafs en populär konsert i realläroverkets sal af fru Sterky, som då assisterades af herr K. Valentin, herr Ericson och musikalskare. Dagen före denna konsert hade Aulinska kvartetten sin 1:a kammarmusiksoaré härstädes efter samma program som vid dess första soaré i Stockholm denna säsong.

Från våra grannländer.

Kristiania. Å Kristiania teater har under första hälften af oktober månad uppförts »Corneilles klockor» samt »Jomfruen af Belleville» med fru Gyda Monrad-Krohn och hr Kloed i hufvud-

rolerna. Den 9 oktober gafs en konsertafdelning med följande kompositioner af Joh. Selmer: Finske festtone; Sange, arr. för orkester; Schumanske sange, arr. för stråkorkester, och »Norge, Norge» för orkester. — Den 3 oktober gäfvu fru Oselio-Björnson och hennes man, hr Björn Björnson, »konsert med opläsning» i logens stora sal, biträdda af pianisten fröken Astrid Johannesen. — Musikforeningens första konsert, den 6 oktober, hade följande program: 1) Mendelssohn: Skotsk symfoni; 2) Weber: Aria ur »Oberon» (fröken Margit Schelderup); 3) Beethoven: Konsert för piano och orkester, Ess dur (fru Er. Nissen); 4) Romanser med piano; 5) Lalo: Uvertyr till »Le roi d'Ys». Hr Iver Holter dirigerade konserten. — Hr Sven Scholander har i slutet af oktober gifvit »Musik- och Bellmansaftnar» härstädes, den 22 och 24 i bröderna Hals' lokal, den 27 en »populär» soaré i logens stora sal. Den 21 oktober gäfvu hr Bj. Björnson och hans fru Oselio-Björnson en »afskeds-konsert».

Å Kristiania teater gafs den 26 oktober »Sven Dyrings hus» af Hertz med musik af Rung.

Fru Olefine Moe har nu återvändt lit och annonserar om sånglektioner.

Helsingfors. Den 27 september gaf pianisten Sigrid Sandgren en konsert härstädes, biträdd af pianisten fröken E. Aspelin, med hvilken hon spelade Sindings variationer för två flyglar; sjelf spelade hon bland annat Liszts E dur-polonäs och Mendelssohns »Variations serieuses». En folkkonsert gafs sedan af henne sista september med biträde af svenske violinisten K. Kihlman. — Den 3 oktober gafs konsert af sångerskan fröken Ida Morduch och pianisten Karl Ekman. Af andra konserter under första hälften af denna månad kunna nämnas sångerskan fröken Adolfine Leanders, med biträde af violinisten J. König och magister K. Flodin, samt sångerskan Ida Flodins den 10 och 14 oktober, hvarvid medverkade pianisten fröken Fanny Flodin, danske violinisten Axel Schiöler och orkesterföreningen under hr Kajanus' ledning. — Några populära konserter hafva, som vanligt, under samme dirigent egt rum i Societetshuset. Första folkkonserten, arrangerad af orkesterföreningen, egde rum den 21 oktober, och den 26 hade denna sin första symfonikonsert, hvars program upptog: 1) Cherubini: Uvertyr till »Vattendragaren»; 2) Beethoven: Violinkonsert, 1:a satsen (hr J. König); 3) Tschajkovsky: Symfoni nr 6 (pathétique).

Köpenhamn. Kgl. teaterns repertoar har under första veckorna af oktober månad upptagit »Sven Dyrings hus», »Antigone», »Carmen», »Et Vintereventyr», »Hans Heiling», »Det var en gang...», »Aida» och »Elverhøj». Un-

der senare delen af månaden tillkommo »Trubaduren» och Bournonvilles ballet »Brudfärden i Hardanger» med musik af Paulli.

På Casino-teatern har fru Norrie till d. 5 okt. uppträdt som Boccaccio. — Af »småa filharmoniske conserter» har den första gifvits den 6 oktober med biträde af fru Christensen Geelmuyden, hr Fini Henriques och sångerskan fru Eva Nansen, född Sars, gift med den bekante nordpolsfararen. Fru Nansens stämma är ej fenomenal, hvarken beträffande volym eller välljud, men hon sjunger konstnärligt, friskt och naturligt. Den 10 oktober gaf fru Nansen en egen konsert i konsertpaläets mindre sal. — En konsert gafs den 12 dennes af pianisten och sångerskan Hanka Schielderup. — Den 23 gafs »Symphonia»-sällskapetets första abonnementskonsert med biträde af fröken Sigrid Wolf, hrr Axel Gade, Louis Glass m. fl. Programmet upptog: 1) Sinding: Pianotrio (ny); 2) Sange af Sibelius, Sinding och Alnæs (nya); 3) Cesar Frank: Pianostycken (nya); 4) Dvorak: Stråkvartett, F-dur (ny). — Första kammarmusiksoarén af hrr A. Svendsen, Möller, Petersen, Neruda gafs den 25 oktober efter följande program: 1) Beethoven: Stråkvartett op. 59 nr 3; 2) Saint-Saëns: Piano-kvartett, op. 4, B-dur (fru Golla Hammerich); 3) Fr. Berwald: Septett. — Den 27 och 31 gaf här violinisten mr Henri Marteau under entusiastiskt bifall konserter i konsertpaläets mindre sal, biträdd af den första af pianisten Anna Jensen, å den andra af pianisten fru Marie Dahl och fru Anna Lembke.

400:e årsdagen af Hans Sachs' födelse i Nürnberg den 5 november 1494 har med stor högtidlighet firats öfver allt i Tyskland, i Berlin både i Schauspielhaus och på Schiller-teatern.

I Nürnberg, födelsestaden, der den ryktbare mästern tillbragte större delen af sitt lif, från 1517 till sin död 1576, ha festligheterna naturligtvis haft en alldeles sär egen karaktär. De började redan den 3 d:s med en festkonsert i stora rådhusalen. Samtidigt egde två dramatiska föreställningar rum, den ena i Adlersalen, den andra å Stadtteatern, hvarvid programmen upptogo festspel, utslutande egnade Hans Sachs' lefnad och minne. På aftonen var staden rikt illuminerad.

Sjelfva födelsedagen, måndagen den 5 d:s, firades med en ovation och musikföredrag å rådhusalen på förmiddagen. Derefter tågade ett »historiskt festtåg» i praktfulla tids- och stilenliga kostymer genom gatorna, kl. 5 e. m. uppfördes å Stadtteatern Wagners »Mästersångarna i Nürnberg» och längre fram på aftonen höllos i 6 olika lokaler föredrag öfver Hans Sachs' lif och verksamhet.

Tenor och tenngjutare. Le Ménestrel berättar, att i närheten af Adelina Pattis slott Craig-y-Nos i Wales bor en ung tennarbetare, John Williams, som är bekant i hela trakten för sin vackra tenorröst. Divan, som fått höra talas derom, inbjöd honom till slottet och blef så förtjust i hans sång, att hon åtagit sig hans musikaliska uppfostran och har dervid redan hunnit så långt, att hon ännar låta sin skyddsling uppträda på den stora konsert, som hon sjelf i december ger i Loodon.

Hvarjehanda.

Thomas och Verdi. Då Verdi nyligen bevistade premiären af hans »Otello» i Paris, gaf Thomas honom sitt porträtt, infattadt i en dyrbar ram, med följande tillegnan: »Till den knotiga stammen af den murkna grenen».

Näktergalsspis. Såsom särdeles sinnrik berömdes för femtio år sedan en gäfvu af en grosshandlare i Hamburg till Jenny Lind. Presenten bestod i en praktpokal af silfver, full med — mjölmask, en älsklingsspis för näktergalar, såsom man vet.

Ordens- och artighetsby'e. Som bekant erhöi Verdi af Frankrikes president storkorset af hederslegionen vid första representationen af »Otello» å Stora operan i Paris. Strax derefter sände konung Humbert i Italien storkorset af St. Mauritius och Lazarus-orden till Frankrikes opera-nestor Ambroise Thomas.

Stämplade teaterbesökare förekomma i Japan. Föreställningarna vara i 8 — 10 timmar. Vill nu en åskådare för en stund lemna teatern, så trycker man en stämpel ofvanpå hans hand. Denna stämpel berättigar honom att utan förnyad betalning åter gå in i teatern. Derigenom att stämpeln ändras för hvarje dag förekommes missbruk och stämpeln är dessutom »icke transportabel».

En sång, som ej låter sig sjungas. Komponisten Spinelli öfverräckte en dag till sin förläggare Pigna ett manuskript. Denne genomsåg det ett ögonblick och lemnade det sedan helt förargad tillbaka. »Hvad skall jag göra med den här melodien?» utropade han. »Tag först hit en sångerska, som vill sjunga den; jag slår vad att ni ej kan få tag i en enda.» Och så pekade han på begynnelsestrofen, som hade följande lydelse: »Quand j'étais jeune et belle» (»Då jag ännu var ung och vacker»).

Witz af Verdi. Då man i Paris frågade Verdi om hans nya väntade opera »Kung Lear» svarade han: »Re Lear! mia lira non ha abbastanza corde per quel repazzo» — »Kung Lear! Min lyra har ej strängar nog (starka) för den vansinnige konungen.»

Pietro Mascagni har, berättar en utländsk tidning, blifvit alldeles utomordentligt »snobbig». Så bär han t. ex. olivfärgade silkesstrumpor, på den ena foten en himmelsblå och på den andra en högröd, och för att all denna färgprakt riktigt skall falla i ögonen, äro hans lackerade skor djupt utskurna. Vidare eger han, efter hvad det ytterligare berättas, omkring 300 — halsdukar i olika färger.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik,

Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG . . . 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.! Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan **alltid** erhållit **högsta** priset. **OBS.!**

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor**. Gamla instrument tagas i utbyte.

SVENSK MUSIKTIDNING

Nordiskt Musikblad, utkommer två gånger i månaden, omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—aug.), med populärt, omväxlande innehåll försedd med porträtter samt musikbilagor (till helårsprenumeranter). Pris 5 kronor pr år. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition Kammakaregatan 50 n. b. (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln etc. För landsorten expedieras tidningen fortast genom postprenumeration.

Postprenumerera på den trefiga och underhållande illustrerade veckotidningen

Hvad nytt från Stockholm?

som innehåller musikporträtt och musikuppsatser i mängd.

Obs.! Hvita Fruns pikanta musikkåserier!



efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 12—1 e. m.

Frans J. Huss.

Begagnade Pianon

i stort urval för återförsäljare. Reflekterande torde begära offert.

Elmshorn, Holstein, Tyskland.

Franz Hell.

(S. N. A. 4063.)

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å **2 kronor** hos P. Herzog, Malmskilnadsgatan 54.

OBS. Äldre årgångar

af Svensk Musiktidning (med musikbilagor) säljas till betydligt nedsatta pris hos utgifvaren, Kammakaregatan 50. Requisition endast pr kontant.

Oscar Lejdström,

Sånglärare.

Mäster-Samuelsgatan 35.

JULIA ZIERVOGEL,

återkommen från ett flerårigt vistande i New-York, gifver lektioner i piano, sång och sångrolers inöfvande efter en utmärkt och lättfattlig metod. Anmälningstid 11—1 f. m. alla dagar, utom Tisdagar och Fredagar. Vasagatan 44, 3 tr. Beltrages pensionat.

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roller**, med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

Signe Hebbe

Sturegatan 24, Stockholm.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,



hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten **enkölligt** vitsordade för att vara de **bästa** i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken. Kontor och utställning i Stockholm: Mästersamuelsgatan 24.

Undertecknad, återkommen till Paris, meddelar fortfarande undervisning i sång.

Désirée Artôt de Padilla,

Paris, 39 rue de Prony.

Obs. Billigt annonspris

i Svensk Musiktidning; endast 10 öre petiraden.

Innehåll: Johann Strauss (med porträtt). — En bok om Hans von Bülow, forts. och slut. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Hvarje handa. — Annonser.